

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/82/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5421010056
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5421010056.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovéj a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a Mgr. Anny Mihálikovej, na verejnom zasadnutí konanom 10. januára 2023 prejednal odvolanie podané prokurátorom proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-825 z 27.5.2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-825 z 27.5.2022 vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenenom výroku o vine rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-704 z 15.7.2021 a pri nezmenenom výroku o náhrade škody rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-825 z 27.5.2022,

obžalovaného M. X., nar. XX.X.XXXX v D. X., trvale bytom M., X. XX,

o d s u d z u j e :

Podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmienene odkladá a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určuje skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. obžalovanému ukladá úhrnný trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 6 (šesť) rokov.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-704 z 15.7.2021 bol obžalovaný M. X. uznaný za vinného, že:

dňa 22.4.2018 okolo 00.10 h v obci Istebné, okres Dolný Kubín, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, na voľnom priestranstve, nachádzajúcom sa medzi obchodnou spoločnosťou Hoval, spol. s r. o., Istebné a budovou bývalého autoservisu "X. T." so sídlom Istebné 233, po trávnatom poraste viedol viacúčelovú štvorkolku zn. Borille Bory čiernej farby EČ: PB 891 AD, z dôvodu nesprávneho spôsobu jazdy, neprispôsobeniu rýchlosti jazde po trávnatej lúke v nočných hodinách a bez dostatočného osvetlenia stratil kontrolu nad vedením vozidla, nerozoznal včas násyp

štrkovej cesty, ktorý križoval smer jeho jazdy, narazil prednou časťou na tento násyp, následne došlo k niekoľkonásobnému prevráteniu vozidla, v dôsledku čoho došlo k vymršteniu oboch osôb sediacich na štvorkolke, čím poškodená spolujazdkyňa P. U., nar. v roku XXXX, sediaci za vodičom - obžalovaným, utrpela pomliaždenie pravej strany tváre s odreninami, krvácanie pod mäkkú blanu mozgu a pod tvrdú blanu mozgu liečené konzervatívne, zlomeninu pravého kĺbneho výbežku záhlavovej časti, zlomeninu pravej jarmovej kosti, pravej očnice a pravej hornej čeľuste - zlomeninu pravého zygomatico-maxilárneho komplexu, odlomenie výbežku VI. krčného stavca, kompresívne úrazové zmeny na štyroch hrudných stavcoch (Th7 - Th10), zlomeninu pravej kľúčnej kosti, pomliaždenie pravej strany hrudníka, pomliaždenie pravých pľúc, pomliaždenie pečene a pomliaždenie pravej nadobličky, s dobou liečenia minimálne 10 až 12 mesiacov, pričom dodatočným prepočtom znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie súdne lekárstvo, bola zistená prítomnosť alkoholu v krvi obvineného v čase skutku 1,15 až 1,27 g/kg (promile), čím ako vodič porušil ustanovenia §§ 4 ods. 2 písm. c), ods. 3, 137 ods. 2 písm. p) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov,

čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. h) Tr. zák., v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák.

Za to bol odsúdený podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. n) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Podľa § 61 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. n) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 39 ods. 2 písm. d) Tr. zák., ods. 3 písm. f), ods. 4 Tr. zák. per analogiam obžalovanému uložil trest zákazu viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obžalovanému uložil povinnosť nahradit' škodu poškodenej P. U., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XXXX/XX, D. X., vo výške 19 939,- eur.

Uznesením Krajského súdu v Žiline pod sp.zn. 1To/56/2021 zo dňa 15.2.2022 bolo rozhodnuté, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), f), ods. 2 Tr. por. sa zrušuje rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-704 z 15.7.2021 v časti - vo výroku o treste a výroku o náhrade škody. Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Výrok o vine rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-704 z 15.7.2021 nadobudol právoplatnosť dňa 15.7.2021.

Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-825 z 27.5.2022 bolo rozhodnuté, že na základe nezmeneného výroku o vine z rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č.k. 2T/17/2021-704 z 15.7.2021 bol obžalovaný M. X. odsúdený podľa § 157 ods. 2 Tr. zák., za použitia § 36 písm. l) Tr. zák., 36 písm. n) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Podľa § 61 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 36 písm. n) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 2 písm. d), ods. 3 písm. f), ods. 4 Tr. zák. súd uložil obžalovanému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú P. U. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 27.5.2022 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, po vysvetlení významu rozhodnutia súdu a poučení o opravnom prostriedku prokurátor sa nevyjadril. Hlavné pojednávanie sa za splnenia zákonných podmienok vykonalo v neprítomnosti obžalovaného.

Dňa 30.5.2022 súdu prvého stupňa bolo doručené odvolanie prokurátora proti výroku o treste v neprospech obžalovaného s tým, že odvolanie odôvodní po doručení písomného vyhotovenia rozsudku. Dňa 15.7.2022 súdu prvého stupňa bolo doručené odôvodnenie odvolania prokurátora, v ktorom sú uvedené nasledovné argumenty:

„Ani po doplnení dokazovania súdom prvého stupňa sa nemožno stotožniť s názorom súdu, čo sa týka splnenia podmienok na mimoriadne zníženie uloženého trestu zákazu činnosti. V podstate sa pridrižiam svojho pôvodného odôvodnenia podaného odvolania

zo dňa 6.8.2021, podané proti rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 2T/17/2021 zo dňa 15.7.2021.

Ďalej uvádzam: Záver súdu ohľadom mimoriadneho zníženia trestu zákazu činnosti

v tom, že, vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprímerane prísne (§ 39 ods. 1 Tr. zák.), nemožno akceptovať. Súd svoj postup a rozhodnutie ďalej odôvodnil tým, že trest má postihovať iba páchatela tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby, preto ukladal tento trest pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby. Tento záver súdu však nie je podporený ostatnými vykonanými dôkazmi a preukázanými skutočnosťami. To, že sa obžalovaný stará o rodinu (manželku a dve deti), nie je žiadnou výnimočnou a ojedinelou udalosťou, ale ide o bežnú skutočnosť, ktorú "uskutočňuje" drvivá väčšina populácie. Uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel nie je ani žiadnym výnimočným trestom, ktorý by mal mať vplyv na ďalší chod jeho domácnosti, t.j. celej rodiny. Tento trest totiž nie je trestom, ktorý by mu zamedzoval vykonávať inú činnosť, ktorou by zabezpečoval živobytie pre svoju rodinu. Okrem toho jeho partnerka je osoba plne spôsobilá na právne úkony, čo jej teda nebráni získať vodičské oprávnenie, za účelom zabezpečenia potrieb rodiny, osobitne v rámci starostlivosti o deti a v prípade, že by aj nebola akýmkoľvek spôsobom schopná vykonávať túto činnosť, potreby rodiny je určite možné zabezpečiť aj inak, nežlo by o žiaden výnimočný prípad.

Predovšetkým je však nutné zdôrazniť, že u obžalovaného nejde o žiaden prvotný exces, čo sa týka porušovania práva, čo je napokon súdu známe z trestného spisu (odpis registra trestov, výpis evidencie priestupkov, výpis evidenčnej karty vodiča).

Záverom vyslovujem názor, že sa nemôžem stotožniť ani s tým názorom súdu, že bolo prihladené na okolnosti skutku, kedy aj sama poškodená bola pod vplyvom alkoholu, vedela, že alkohol požíval aj obžalovaný a napriek tomu ho žiadala, aby ju previezol na štvorkolke. Ani tieto okolnosti však obžalovaného nezabavujú jeho zavinenia, a ani predchádzajúcej trestnej minulosti.

Podmienky na uplatnenie postupu podľa § 39 Tr. zákona pri ukladaní trestu zákazu činnosti obžalovanému, neboli splnené ani s poukazom na skutočnosť, že obžalovaný s poškodenou ohľadom náhrady škody nekomunikoval a nesnažil sa zmierniť následky svojho konania, a to ani napriek tomu, že poškodená v tom čase nebola plnoletá.

Možno teda znovu konštatovať, z hľadiska podanej obžaloby, že súd síce vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, ale pokiaľ ide o uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, zistený skutkový a právny stav nevyhodnotil správne.

Vzhľadom k vyššie poukázaným skutočnostiam navrhujem, aby Krajský súd Žilina ako odvolací súd napadnutý výrok o treste zákazu činnosti v rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/17/2021, zo dňa 15.7.2021, zrušil a nahradil ho vlastným výrokom, v ktorom uloží obžalovanému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v hornej polovici trestnej sadzby ustanovenej v § 61 ods. 2 Trestného zákona.“

Dňa 29.7.2022 súdu prvého stupňa bolo elektronicky doručené vyjadrenie obžalovaného k odvolaniu prokurátora, prostredníctvom obhajcu, podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, v ktorom sú uvedené nasledovné argumenty:

„V tejto súvislosti v prvom rade poukazujem na tú skutočnosť, že aj samotný Krajský súd v Žiline v uznesení sp.zn. 1To/56/2021 zo dňa 15.2.2022 konštatoval, že analogická aplikácia mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 3 písm. f) a ods. 4 Tr. zákona je možná aj pri treste zákazu činnosti a má oporu v Tr. zákone a judikatúre najvyšších súdnych autorít. Krajský súd v Žiline v uznesení sp.zn. 1To/56/2021 zo dňa 15.2.2022 v tejto súvislosti vytkol okresnému súdu len to, že okresný súd k takémuto mimoriadnemu zníženiu trestu nevykonal potrebné dôkazy.

V ďalšom konaní však okresný súd vykonal potrebné dokazovanie pre účely splnenia podmienok na mimoriadne zníženie trestu zákazu činnosti. Okresný súd zároveň vykonané dôkazy dôsledne vyhodnotil a vo veci rozhodol v súlade so zákonom a judikatúrou najvyšších súdnych autorít.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu moderačného práva podľa § 39 ods. 1 Tr. zákona pri ukladaní trestu, ktoré existujú kumulatívne, tak v okolnosti prípadu (vyhlásenie obvineného

o vine), ako aj ohľadom pomerov páchatela. S týmto záverom okresného súdu sa plne stotožňujem.

Okresný súd pritom vo vzťahu k uloženému trestu zákazu činnosti konštatoval, že pri jeho ukladaní prihladol na moje vyhlásenie o vine, ako aj na moje osobné pomery a tiež

na skutočnosť, že poškodená bola iniciátorkou vozenia sa na štvorkolke, pričom v tom čase bola pod vplyvom alkoholu.

Vo vzťahu k mojim pomerom okresný súd správne poukázal na tú skutočnosť, že žijem so svojou družkou a dvomi mal. deťmi, starám sa o vlastnú rodinu, ako aj o súrodencov mojej družky, že podnikám, pričom výkon práce mám v rôznych krajinách Európy

a na výkone týchto prác je závislých 25 osôb so svojimi rodinami, ktoré pre mňa pracujú. Ako to uviedol okresný súd, uloženie trestu zákazu činnosti vo výmere 5 a pol roka a viac by malo ťažký dopad na moje podnikanie, ako aj na moje rodinné pomery, keďže od podnikania je závislý aj môj príjem. Rovnako by uloženie trestu zákazu činnosti v tejto výmere malo nepriaznivý dopad aj na ďalších 25 osôb so svojimi rodinami, ktoré pre mňa pracujú.

Neobstojí preto tvrdenie prokurátorky, že trest zákazu činnosti nie je trestom, ktorý by mi zamedzoval vykonávať inú činnosť, ktorou by som zabezpečoval živobytie pre svoju rodinu. Totiž živobytie pre svoju rodinu zabezpečujem práve svojou podnikateľskou činnosťou prostredníctvom spoločnosti STAW-VELDING, s.r.o., prostredníctvom ktorej vykonávam práce v Českej republike, Maďarsku, Rakúsku, Nemecku a Chorvátsku. Pritom ja sám aj pracujem ako predák so svojou partiou na rôznych stavbách v týchto krajinách. Pri výkone mojej podnikateľskej činnosti preto potrebujem často cestovať do zahraničia a viesť motorové vozidlá.

Prokurátorka ďalej konštatuje, že sa nemôže stotožniť ani s tým názorom súdu, že bolo prihladené na okolnosti skutku, kedy aj sama poškodená bola pod vplyvom alkoholu, vedela, že som alkohol požíval aj ja a napriek tomu ma žiadala, aby som ju previezol na štvorkolke.

S týmto názorom prokurátorky sa nestotožňujem.

Okresný súd podľa môjho názoru správne prihliadol na okolnosti prípadu, ako mu to prikazuje ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona, a tieto okolnosti aj správne vyhodnotil.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že prvotná iniciatíva ísť sa previezť na štvorkolke neprišla odo mňa, ale od samotnej poškodenej. Poškodená bola tá, ktorá na mňa naliehala, aby sme sa išli na štvorkolke previezť. Pritom si bola poškodená vedomá toho, že sme boli obidvaja pod vplyvom alkoholu. Tieto skutočnosti vyplynuli aj z viacerých výpovedí svedkov a poškodenej v prípravnom konaní.

Prokurátorka v podanom odvolaní zároveň uvádza, že som s poškodenou ohľadom náhrady škody nekomunikoval a nesnažil sa zmierniť následky svojho konania.

Ani toto tvrdenie prokurátorky podľa môjho názoru neobstojí.

Ako to vyplýva zo spisu, okrem toho, že svoje konanie som oľutoval, som uhradil aj Všeobecnej zdravotnej poisťovni sumu 3 065,71 eur ako náhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenej.

Pokiaľ ide o náhradu škody poškodenej, tak vzhľadom k tomu, že k dopravnej nehode a tým aj ku vzniku škody u poškodenej došlo nielen mojím zavinením, ale aj spoluzavinením poškodenej, je podľa môjho názoru neprimerané a nespravodlivé, aby som sa na úhrade škody vzniknutej poškodenej podieľal výlučne ja sám. Preto okresný súd správne poškodenú

so svojím nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces, v rámci ktorého bude možnosť podrobne vyhodnotiť moju zodpovednosť za vzniknutú škodu poškodenej, ako aj spoluzavinenie poškodenej na tejto škode.

Na základe uvedených skutočností preto navrhujem, aby odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresnej prokurátorky ako nedôvodné zamietol.“

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor uviedol, že navrhuje, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol vo veci a uložil obžalovanému trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v hornej polovici trestnej sadzby ustanovenej v § 61 ods. 2 Tr. zák. Splnomocnenec poškodenej uviedol, že nakoľko súd poškodenú s jej nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces, rozhodnutie o odvolaní prokurátora ponecháva na úvahe krajského súdu. Obhajca obžalovaného uviedol, že odvolanie podané prokurátorom navrhuje zamietnuť ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. Obžalovaný uviedol, že sa pripája ku konečnému návrhu, ktorý uviedol jeho obhajca.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie prokurátora bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a) Tr. por., odvolanie bolo podané v neprospech obžalovaného, odvolanie spĺňa náležitosti § 311 ods. 1 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom k tomu, že odvolanie prokurátora smeruje len proti výroku o treste a výrok o vine obžalovaného M. X. už nadobudol právoplatnosť, krajský súd upriamil svoju pozornosť len na preskúmanie výroku o treste.

Odvolanie prokurátora voči výroku o treste krajský súd vyhodnotil ako dôvodné.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa si vytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu. Súd prvého stupňa odôvodnil svoje skutkové a právne úvahy vo vzťahu k výroku o treste, s ktorými sa ale krajský súd v plnom rozsahu nestotožnil, výšku uloženého trestu zákazu činnosti považuje z hľadiska generálnej a individuálnej prevencie za neprimerane miernu.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou neprimeranosťou uloženého trestu odvolateľom treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na

nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Okresný súd vo vzťahu k uloženému trestu zákazu činnosti nesprávne aplikoval pri úvahách týkajúcich sa ukladania tohto druhu trestu ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Z aktuálneho odpisu registra trestov bolo zrejmé, že obžalovaný už bol v minulosti súdne trestaný, a to okrem iného aj pre totožnú trestnú činnosť v roku 2012. Trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 roky a 6 mesiacov, ktorý okresný súd uložil obžalovanému, sa krajskému súdu zdal priveľmi mierny, a to najmä k osobe obžalovaného, ktorý má sklony k páchaniu trestnej činnosti a ktorý už bol za totožnú trestnú činnosť v minulosti uznaný za vinného, a rovnako aj s poukazom na okolnosti spáchania stíhaného skutku, ktorý sa v tomto prípade kladie obžalovanému za vinu.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu nepovažuje v tomto konkrétnom prípade uplatnenie mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. za správne, z dôvodu nesplnenia všetkých zákonných podmienok pre takýto postup, v dôsledku čoho takto uložený trest nemožno považovať ani za spravodlivý, ale naopak, za príliš mierny, v dôsledku čoho takýto trest nenapĺňa svoje funkcie, zvlášť neplní svoj účel z hľadiska potrieb generálnej prevencie.

Ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák. je jedným z prostriedkov individualizácie trestu a prejavom depenalizácie Trestného zákona. Postup podľa § 39 Trestného zákona potom umožňuje riešiť situácie, keď trest odňatia slobody uložený v rámci zákonnej sadzby by nezodpovedal okolnostiam konkrétneho prípadu a keď dolná hranica tohto trestu stanovená v zákone by bola pociťovaná ako prekážka brániaca uloženiu primeranejšieho trestu. V tomto prípade je možné čiastočne akceptovať dôvody obžalovaného, že má rodinu, spáchanie skutku ľutuje, od začiatku trestného stíhania priznal spáchanie skutku. Na všetky tieto okolnosti možno pri ukladaní trestu prihliadať a môžu sa odzrkadliť na výmere trestu, že obžalovanému bude uložený trest zákazu činnosti na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

S uložením takéhoto trestu zákazu činnosti by bolo možné vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu konštatovať, že trest je správny, zákonný a spravodlivý. V posudzovanom prípade nie je možné vzhliadnuť existenciu takých mimoriadnych okolností, ktoré by odôvodňovali využitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák.

Mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. neodôvodňujú pomery obžalovaného, nakoľko tieto sa nijako výrazne nevymykajú bežnému občianskemu životu. Okolnosť, že sa obžalovaný podieľa na finančnom zabezpečení svojej rodiny, ešte automaticky neznamená mimoriadne pomery na strane páchatela. Akokoľvek je potrebné pri ukladaní trestu zohľadňovať aj osobné a rodinné pomery obžalovaného, tieto v zásade nemôžu prevažovať a neprevažujú nad záujmom spoločnosti na spravodlivom potrestaní páchatelov, a ak áno, tak len mimoriadne, v celkom ojedinelých a výnimočných prípadoch, medzi ktoré však vzhľadom na všetky okolnosti nepatrí daná trestná vec.

Čo sa týka osoby obžalovaného, jeho pomerov a možnosti jeho nápravy, je nutné uviesť, že obžalovaný zabezpečuje výživu pre svoju rodinu. Vyživovacia povinnosť a s tým spojená zásada personalít trestu uvedená v ustanovení § 34 ods. 3 Tr. zák. však v žiadnom prípade nesmie brániť súdu, aby obžalovanému uložil spravodlivý, zákonný a primeraný trest.

Zásadu personalít trestu vyjadrenú v § 34 ods. 3 Tr. zák. nie je možné chápať absolútne a vykladať ju izolovane od ostatných zásad ukladania trestov obsiahnutých v § 34 Tr. zák. Ako sa v rámci tejto zásady uvádza, nie je možné dosiahnuť taký ideálny stav, aby sa uložený trest vôbec nedotkol rodiny obžalovaného a iných jemu blízkych osôb. Uvedenú zásadu nemožno preceňovať, ale je ju nutné vykladať s ostatnými zásadami ukladania trestov, a to najmä zásadou individuálnej a generálnej prevencie a zásadou individualizácie trestu. Snahou zásady personalít trestu má byť síce aspoň v čo najväčšej možnej miere eliminovať nepriaznivý stav, aby sa konanie obžalovaného čo najmenej dotklo jeho rodiny, ale nie

za cenu, že obžalovanému bude v tomto konaní uložený trest zákazu činnosti vo výmere 4 roky a 6 mesiacov, čo v danom prípade sa krajskému súdu, a to s poukazom na všetky spomínané okolnosti, javí ako trest neprimeraný a nespravodlivý. Práve naopak, v zmysle zásad ukladania trestov je podľa názoru krajského súdu nevyhnutné pôsobiť na obžalovaného prísnejším trestom.

Postup podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. nemôžu odôvodňovať len bežne sa vyskytujúce skutočnosti, ako napríklad, že páchateľ pred spáchaním činu viedol riadny život, že sa k činu priznal, urobil kroky k náhrade spôsobenej škody, či akékoľvek iné bežne sa vyskytujúce poľahčujúce okolnosti, ktoré sú zohľadňované už pri úprave trestnej sadzby podľa § 38 Trestného zákona, alebo tiež bežne sa vyskytujúce nepriaznivé pomery páchateľa (napr. povinnosť podieľať sa na starostlivosti o rodinu formou jej finančného zabezpečenia, ak túto okolnosť možno vôbec takto vnímať).

Nič na tomto nemení skutočnosť, že aj poškodená mala čiastočný podiel viny na spôsobených zraneniach, keď obžalovaného presvedčala, aby spolu sadli na štvorkolku. Obžalovaný si aj v tom čase musel byť veľmi dobre vedomý, že má vypité, že nemôže riadiť motorové vozidlo a že má rodinu. V tomto smere krajský súd považuje argumentáciu obžalovaného za scestnú.

Krajský súd si pri aplikácii hmotnoprávných noriem pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu zistil existenciu jednej poľahčujúcej okolnosti (§ 36 písm. l/ Tr. zák.), keďže obžalovaný sa priznal k spáchaniu skutku a úprimne ho oľutoval, a zistil existenciu jednej priťažujúcej okolnosti (§ 37 písm. h/ Tr. zák.), keďže obžalovaný spáchal viac trestných činov. Krajský súd tiež aplikoval ustanovenie § 38 ods. 2 Tr. zák. Krajský súd uzatvára, že okresným súdom uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu

vo výmere 4 roky a 6 mesiacov nepovažuje odvolací súd za primeraný a spravodlivý, a preto rozhodol sám tak, že obžalovanému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 6 rokov. Krajský súd teda v súlade s názorom prokurátora mal za to, že na obžalovaného je nutné pôsobiť prísnejším trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu.

Z rovnakých dôvodov, pre ktoré krajský súd obžalovanému mimoriadne neznižil trest pod zákonom stanovenú sadzbu, tak analogicky nepostupoval tiež v zmysle § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona pri vyhlásení o vine, nakoľko na to nebol zákonný dôvod. Účinky vyhlásenia o vine môžu v niektorých prípadoch mať za následok zníženie trestu pod zákonom stanovenú sadzbu, treba však dodať, že obžalovaný na to nemá právny nárok a je výlučne na konajúcom súde, či takýto postup aplikuje alebo nie. V danom prípade aj s poukazom na vyššie uvedené argumenty mal krajský súd za to, že u obžalovaného M. X. takýto postup do úvahy nepripadal.

Krajský súd na rozdiel od okresného súdu obžalovanému nepriznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., teda že obžalovaný napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom. Všeobecne treba uviesť, že poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. l) a § 36 písm. n) Tr. zák. môžu byť obžalovanému priznané a zohľadnené aj kumulatívne. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák. spočíva v priznaní sa páchateľa k trestnej činnosti a zároveň jej úprimnom oľutovaní. Poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., ktorá je zohľadnená po postupe v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por., sa stáva v určitom zmysle kvalifikovanou okolnosťou, majúcou za následok možnosť nevykonania dokazovania v určitom rozsahu na hlavnom pojednávaní. Umožnenie takéhoto zjednodušeného postupu v konaní súdu je potrebné potom nepochybne považovať

za napomáhanie súdu pri objasňovaní trestnej činnosti. Inými slovami, pri uznaní poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n) Tr. zák. v štádiu súdneho konania nedochádza automaticky k negácii (resp. nepoužitelnosti) okolnosti priznania sa a oľutovania trestnej činnosti podľa § 36 písm. l) Tr. zák. Poľahčujúce okolnosti podľa citovaných ustanovení Trestného zákona môžu byť súdom posudzované samostatne, ale aj kumulatívne. V prípade obžalovaného M. X. nemožno vysloviť, že by akýmkoľvek spôsobom napomáhal príslušným orgánom v takej intenzite, ktorá by mala za následok využitie tejto poľahčujúcej okolnosti. To, že obžalovaný vyhlásil svoju vinu, sa odzrkadlilo pri poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák.

Nadriadený súd pri rozhodovaní o výmere trestu zákazu činnosti obžalovaným zohľadnil všetky okolnosti veci tak z hľadiska spáchaného skutku, jeho právnej kvalifikácie, ako i z hľadiska osoby obžalovaného, a to z pohľadu jeho doterajšieho spôsobu života, ako i aktuálnych osobných pomerov.

Čo sa týka uloženia podmieneného trestu odňatia slobody a určenia skúšobnej doby, krajský súd sa plne stotožnil s argumentmi okresného súdu v napadnutom rozsudku a nepovažuje za potrebné opakovať veľmi správne dôvody okresného súdu, ktoré uviedol v odôvodnení rozsudku.

S poukazom na správne dôvody odvolania prokurátora, ktoré si krajský súd osvojil v plnom rozsahu a v podrobnostiach na ne poukazuje, dospel krajský súd k záveru, že stavu veci, zákonu a spravodlivosti bude zodpovedať uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu obžalovanému M. X. vo výmere 6 rokov, pri aplikácii procesného postupu podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. a na podklade § 322 ods. 3 Tr. por.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.